

“Тасдиқ мекунам”

Ректори МДТ “Донишгоҳи

давлатии Хучанд ба номи

академик Бобочон Гафуров”

д.и.т. профессор Усмонова А.И.

11 соли 2022

ХУЛОСАИ

Шурои олимони факултети иқтисодии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров”

Диссертатсияи Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич дар мавзӯи “Идоракунии иқтидори меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600 - Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) пешниҳод мегардад.

Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич солҳои 2019-2022 дар шӯъбаи докторантураи МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” таҳсил намуд. Имтиҳонҳои маҷмӯавии докторантураро бо баҳои аъло супорида, ин зинаи таҳсилотро бо муваффақият хатм намуд.

Мавзӯи диссертатсияи Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич таҳти унвони “Идоракунии иқтидори меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” аз санаи 28 ноябри соли 2019 бо қарори Шурои олимони МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров”, таҳти №4 тасдиқ шудааст.

Ҳамчун роҳбари илмӣ: Исмоилов Мамадраҳим Мирзораҳимович, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии МДТ “ДДХ ба номи академик Бобочон Гафуров” тасдиқ шудааст.

Тадқиқоти диссертатсионӣ дар ҷаласаи кафедраи идоракунии иқтисодиёт ва маркетинги МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” аз санаи 29-уми августи соли 2022 (протоколи №1/1) муҳокима ва баррасӣ гардидааст. Диссертатсияи илмиро муқаррризони ҳолис доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Қодиров А.Л. ва доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Азимов А.Ҷ. муйшикофона таҳлил намудаанд.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсия дар мавзӯи “Идоракунии иқтидори меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” чунин хулоса қабул карда шуд:

Арзёбии диссертатсияи докторант. Диссертатсияи Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич аз мавзӯоти муҳим ва мубрами замон буда, кори

мустакилона ва анҷомёфтаи тадқиқотӣ доир ба идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодии минтақа арзёбӣ гаштааст.

Мақсади таҳқиқот. Мақсади кори диссертатсионӣ ҷамъбасти ва таҳияи муқаррароти назариявӣ методологӣ, инчунин таҳияи тавсияҳо барои идоракунии самараноки иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодии минтақа мебошад.

Вазифаҳои таҳқиқот. Барои ноил шудан ба мақсади пешбинишудаи диссертатсия, муаллиф вазифаҳои зеринро гузоштааст:

- таҳқиқи муҳтавои иқтисодии иқтисодии меҳнат чун объекти идоракунии;
- баррасӣ намудани равишҳои методологӣ ба арзёбии истифодаи иқтисодии меҳнати минтақа;
- муайян намудани хусусиятҳои ташаккул, истифода ва идоракунии иқтисодии меҳнати вилояти Суғд;
- омӯзиши ҷанбаҳои иҷтимоӣ демографӣ ва иқтисодии ташаккулёбии иқтисодии меҳнати минтақа;
- ҳисоб кардани нишондиҳандаҳои пешгӯии шумораи иқтисодии меҳнатӣ, талабот ба он, бекорӣ ва ба қадри кофӣ истифода набурдани иқтисодии меҳнат дар бозори меҳнати минтақа;
- таҳқиқи рушди бозори меҳнат дар вилояти Суғд бо назардошти таъмини рушди иқтисодӣ.

Навгонии илмӣ таҳқиқот. Таҳқиқоти диссертатсионӣ аз таҳияи назарияи ташаккули иқтисодии меҳнат, асосноккунӣ ва таҳияи пешниҳодҳо оид ба баланд бардоштани самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнат ва тавсияҳои амалӣ оид ба таъмини рушди иқтисодии минтақа иборат аст.

Натиҷаҳои муҳимтарини тадқиқоти диссертатсионӣ, ки унсурҳои навоварҳои илмӣ доранд, инҳоянд:

- дар асоси таҳлили таърифиҳои мухталифи мундариҷаи иқтисодии иқтисодии меҳнати минтақа, муҳтавои он ғайр гардонидани шудааст. Иқтисодии меҳнати минтақа маҷмӯи имкониятҳои аҳолии қобили меҳнати минтақа мебошад, ки дар асоси хувияти аҳолии, қобилияти баланди мутобиқшавӣ ба шароити душвори зиндагӣ, хусусиятҳои рушди таърихии минтақа ва ғайра мебошад;

- исбот шудааст, ки идоракунии иқтисодии меҳнат дар вилояти Суғд аз тағйироти сохтории шугли аҳолии, мувозинати байни талабот ва пешниҳоди иқтисодии меҳнат аз рушди инноватсионии илм, техника ва технология вобаста аст. Инчунин, ба идоракунии иқтисодии меҳнат дар таъмини рушди иқтисодии минтақа таҳкими сафарбаркунии иқтисодии меҳнатӣ, муҳочирати иқтисодии меҳнати баландихтисос ва таъсири манфӣ ба инкишофи иқтисодии минтақа таъсир мерасонад;

- вижагиҳои идоракунии иқтисодии минтақа ошкор шудаанд: қисми асосии машғули аҳолиро дар иқтисодиёт ҷавонони дорои таҳассуси нокифоя ташкил медиҳанд; қонини бекор; “мутобиқсозии маҷбурӣ”-и идоракунии иқтисодии меҳнат ба музди меҳнати паст; норасоӣ ё набудани қормандони таҳассусманд дар тамоми соҳаҳои иқтисодиёти минтақа; сабру таҳаммул ба шароити душвори зиндагӣ ва меҳнат, динамикаи афзоишдаи афзоиши табиӣи аҳоли, ки барзиётии иқтисодии меҳнатиро ба миён оварда, “вазъи бисёр мушкил”-и иқтисодии меҳнатиро дар бозори меҳнат боз ҳам тезу тунд мегардонад;

- исбот шудааст, ки ба самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар минтақа зудҳаракатии баланди он ва таъсири унсурҳои ғайрирасмӣ, ки идоракуниро дар шароити иқтисоди бозорӣ “нозук ва заиф” мегардонад, таъсир мерасонад. “Нозукӣ ва заифӣ” дар идоракунии иқтисодии меҳнати минтақа бо маълумоти маҳдуд ва “таҳрифшуда” дар бораи бозори меҳнат дар минтақа, самаранокии “паст”-и хадмоти шугли аҳоли дар идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар минтақа муайян карда мешавад. Ба самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар минтақа механизмҳои мавҷудаи ғайрирасмӣ миёнаравӣ (одатан бо робитаҳои шахсӣ) таъсири манфӣ мерасонанд. Дар натиҷа, ба самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодии минтақа мавҷудияти иқтисодиёти пинҳонӣ, ки рафтори субъектҳои онро пешакӣ муайян мекунад, таъсир мерасонад;

- самтҳои асосии баланд бардоштани самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнати минтақа муайян карда шудааст: баланд бардоштани низоми идоракунии минтақавии иқтисодии меҳнатӣ; такмили ҷараёни рушди бозори меҳнат дар вилояти Суғд; такмили механизмҳои идоракунии давлатии иқтисодии меҳнатӣ;

- нишондиҳандаҳои пешбинишудаи афзоиши шумораи иқтисодии меҳнат ва ҳаҷми талабот ба он ҳисоб карда шудааст, ки самаранокии идоракунии иқтисодии меҳнати минтақаро зиёд мекунад. Дар асоси он, миқёси зарари иқтисодӣ ба иқтисодиёти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз шумораи афзоишдаи ба қадри кофӣ истифода набурдани иқтисодии меҳнат ба таври математикӣ ҳисоб карда шуда, роҳҳои коҳиш додани он бо истифода аз хадмоти машғули вилояти Суғд нишон дода шудааст.

Саҳми шахсии муаллиф дар самти таҳқиқот ва натиҷаҳои ба дастомада. Ҳамаи марҳилаҳои амалисозии нақшаи таҳқиқоти диссертсионӣ, асосноккунии мубрамияти он, гузоштани мақсад ва вазифаҳои тадқиқ бо иштироки бевоситаи муаллиф баргузор шуданд. Дурустӣ ва асоснок будани натиҷаҳои тадқиқот тавассути асосноксозии методикаи таҳқиқ, пешниҳоди

додаҳои таҷрибавӣ, ки дурустии фарзияҳои ироашуда ва инчунин тавсиби натиҷаҳои бадастомадаро тасдиқ менамоянд, таъмин карда мешавад.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсия: коркардҳои концептуалии классикон ва олимони муосир, иқтисоддонҳо оид ба масоили ташаккули истифодабарӣ ва идоракунии иқтисодии меҳнат ва шугли аҳоли ташкил доданд. Ҳамчунин, таҳқиқоти назариявии олимони бурунмарзӣ ва ватанӣ оид ба ҷанбаҳои гуногуни ташаккул, истифода ва идоракунии иқтисодии меҳнат, шугли аҳоли дар шароити иқтисоди бозорӣ, ҳуҷҷатҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ, барномаҳои давлатӣ ва сиёсати давлат дар соҳаи фаъолият ва танзими иқтисодии меҳнат.

Дар рафти тадқиқот методҳои умумиилмӣ (методҳои диалективӣ, абстрактӣ-мантиқӣ) ва методи омории таҳқиқ истифода шуданд. Ба мақсади ҳалли ҷанбаҳои муаммоҳои илмӣ тадқиқоти низомӣ, методҳои индуксия ва дедуксия, таҳлили субъективӣ-объективӣ, сохторӣ-функционалӣ, киёсӣ, ҷамъбасти, методи коррелясионӣ ва ғайра мавриди истифода қарор гирифтаанд.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия: Аз рӯи натиҷаҳои тадқиқот рӯйхати корҳои илмӣ мавҷуданд, ки онҳо ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ дахл дошта, бо шумораи 11 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидааст.

Феҳристи муҳимтарин қорҳои, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

А) Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:

[1-М]. Негматов Ш.Л. Сохтори иқтисодии меҳнатӣ ва равиҳои методии арзиши истифодаи он дар минтақа / Ш.Л. Негматов // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. – Хучанд, 2022. – №3(62). – С.139-143.

[2-М]. Негматов Ш.Л. Танзими давлатии муносибатҳои иҷтимоӣ муҳимтарин қорҳои меҳнатӣ дар соҳаи пардохти музди меҳнат / Ш.Л. Негматов, Исмоилов

М.М. // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. – Хучанд, 2020. – №2(53). – С.42-48.

[3-М]. Негматов Ш.Л. Шакл ва тарзҳои пардохти меҳнат дар минтақа / Ш.Л. Негматов // Ахбори ДДХБСТ. – 2021. – №2(87). – С.56-61.

[4-М]. Негматов Ш.Л. Танзими иҷтимоӣ-меҳнатии пардохти меҳнат дар минтақаҳо / Ш.Л. Негматов // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. – Хучанд, 2021. – №3(58). – С.165-169.

[5-М]. Негматов Ш.Л. Вусъати шакл ва тарзҳои пардохти меҳнат дар минтақаҳо. Ш.Л. Негматов // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. – Хучанд, 2021. – №3(58). – С.170-174.

[6-М]. Негматов Ш.Л. Муносибатҳои иҷтимоӣю меҳнатӣ дар пардохти музди меҳнат дар минтақа / Ш.Л. Негматов, Исмоилов М.М. // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои табиатшиносӣ ва иқтисодӣ. – Хучанд, 2020. – №2(53). – С.36-41.

Б) Мақолаҳои илмие, ки дар маҷмуаҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ-амалӣ ҷой шудаанд:

[7-М]. Негматов Ш.Л. Манфиатҳои иқтисодӣ асоси муносибатҳои иҷтимоӣю меҳнатӣ дар иқтисодиёти минтақа / Ш.Л. Негматов // Саноатикунонии босуръат: таърих ва замони муосир: маводи конференсияи вилоятӣ (ш. Хучанд, 1 ноябри соли 2019) – Хучанд, 2019. – С.53-65.

[8-М]. Негматов Ш.Л. Моделирование процесса оплаты труда на промышленных предприятиях / М.М. Исмоилов, Ш.Л. Негматов // “Экономическая эффективность металлургической и автомобильной отраслей промышленности в Республике Таджикистан” материалы республиканской научно-практической конференции (г. Бустон, 28 декабря 2019 года) – Бустон, 2019. – С.29-34.

[9-М]. Негматов Ш.Л. Социально-трудовые отношения на промышленных предприятиях экономики региона / Исмоилов М.М., Ш.Л. Негматов // “Экономическая эффективность металлургической и автомобильной отраслей промышленности в Республике Таджикистан” материалы республиканской научно-практической конференции (г. Бустон, 28 декабря 2019 года) – Бустон, 2019. – С.34-38.

[10-М]. Негматов Ш.Л. Моҳияти саноатикунонӣ ва рушди муносибатҳои иҷтимоӣ-иқтисодии минтақа / М.М. Исмоилов, Ш.Л. Негматов // Маводи конференсияи илмӣ-амалии омӯзгорон, муҳаққиқони ҷавон, бахшида ба эълон гардидани солҳои 2019-2020 “Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ”, Рӯзи илми тоҷик ва 30-солагии

Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш. Хучанд, 30 апрели 2020) – Хучанд, 2020. – С. 14-18.

[11-М]. Негматов Ш.Л. Моҳият ва аҳамияти пардохти музди меҳнат дар иқтисодиёти минтақа / Ш.Л. Негматов, М.М. Исмоилов // Рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар низоми ташаккули иқтисодиёти рақамӣ: маводи конференсияи анъанавии илмӣ-амалии донишгоҳӣ (ш. Хучанд, 2020) – Хучанд, 2020. –С.168-171.

Маҷлиси васеи Шурои олимони факултети иқтисодии МДТ “ДДХ ба номи академик Бобоҷон Ғафуров” дар ҳайати муқарризон:

-доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Қодиров А.Л.

- доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Азимов А.Ҷ.

ҚАРОР ҚАРДА ШУД:

Диссертатсияи Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич дар мавзӯи “Идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600 – Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) пешниҳод гардидааст, таҳқиқоти илмӣ-таҳассусии самти иқтисодӣ буда, баҳри идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа муҳим арзёбӣ мегардад. Он ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин корҳо ҷавобгӯ мебошад.

Бо назардошти аҳамияти назариявӣ ва амалии мавзӯи диссертатсияи пешниҳодшуда, тақризи роҳбари илмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Исмоилов М.М., тақризи мусбати муқарризони ҳолис - д.и.и., профессор Қодиров А.Л., д.и.и., профессор Азимов А.Ҷ. диссертатсияи Негматов Шукруллоҳон Лутфуллоевич дар мавзӯи “Идоракунии иқтисодии меҳнатӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600 - Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) ба Шурои диссертатсионии 6D.КОА-013-и назди ДДХБСТ барои Ҳимоя пешниҳод қарда шавад.

Иҷрои қарори мазкури Шурои олимони факултети иқтисодии МДТ “ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров” ба декани факултет, раиси маҷлис н.и.и., дотсент Нуриддинова М.И. гузошта шавад.

Хулоса, қарорҳо дар маҷлиси васеи Шурои олимони факултети иқтисодии МДТ “ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров” қабул карда шуд.

Натиҷаҳои овоздиҳӣ:

“тарафдор” – 19 нафар

“зид” – нест

“бетараф” – нест.

Суратчаласаи Шурои олимони ба қарори № 3 аз санаи 29-уми октябри соли 2022 тасдиқ шудааст.

Раиси Шурои олимони факултети иқтисодии

МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”, н.и.и., дотсент

Нуриддинова М.И.

Котиби Шурои олимони факултети иқтисодии

МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”

Зоидова Т.М.

Муқарризи ҳолис:

Доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи идоракунии иқтисодиёт ва маркетинги МДТ “ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров”

Қодиров А.Л.

Доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии ДИСДТТ

Азимов А.Ч.

Имзои Азимов А.У.-ро тасдиқ менамоям.

Мудирӣ шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси ДИСДТТ

Махмудов Ш.У.

Имзоҳои н.и.и., дотсент Нуриддинова М.И., д.и.и., профессор Қодиров А.Л., сармуаллима Зоидова Т.М.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”

Наврӯзов Э.М.

Суроға:

735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон,
вилояти Суғд, ш.Хучанд,
гузаргоҳи Мавлонбеков 1.
Телефон: (+992 3422) 6-52-73,
Факс: (+992 3422) 6-75-18.
E-mail: hgu – rector@hgu.tj.